Χαρὰ εἶπανε στὰ μάτια μας τὸ κλᾶμα
Σὰν στὰ λουλούδια τὰ μαργαριτάρια.

Στὸ φῶς ἀνατριχιάζουν τὰ χορτάρια.
Ὅλο τραγούδι τὰ πουλιά, τί θᾶμα!
Καὶ τῆς ζωῆς τῆς πλούσιας τ' ἅγιο νᾶμα
Μ' ἕνα ποτῆρι πίναν τὰ ζευγάρια.

Μὰ κάπου ἐκεῖ ἡ ἀγάπη εἶχε γλιστρήσει
Καὶ τὰ μπουμπούκια γίνονται λουλούδια.
Χρῶμα καὶ φῶς καὶ μύρα εἶταν τραγούδια.

Καὶ μᾶς ποὺ ὁ ὕπνος πῆρε ἀπ' τὸ μεθύσι
Μᾶς ηὗρε ὁ ἥλιος ἀγκαλιὰ στὸ χῶμα
Μ' ἕνα λουλούδι τρυφερὸ στὸ στόμα.

7.

Βαριὰ κάθεται ἡ νύχτα στὴν καρδιά μου.
Τί στενοχώρια ἀπόψε ὁλόγυρά μου!
Κάπου μὲ σέρνει ἡ νύχτα, ποῦ; δὲν ξέρω
Κι' ἀλλοῦ τὸ νοῦ μου, ἀλλοῦ τὰ πόδια φέρω.

Τὸ μάτι μάτια τρέχει καὶ γυρνάει
Ἀπὸ σκοτάδι σὲ διπλὸ σκοτάδι:
Τὸ φῶς μὲς στὴν καρδιά μου ποὺ εἶχα, πάει!
Κι' οὔτε πυγολαμπίδα αὐτὸ τὸ βράδυ.

Μόνο ψηλὰ τὸ μάτι μου ἀνταμώνει
Μὲς ἀπ' τὰ φύλλα μόνη συντροφιά του
Ἕνα ἄστρο ποὺ ἀπ' τὴν τρέμουλη φωτιά του

Μὲς στὴν καρδιὰ μιὰ ἀχτῖδα μοῦ καρφώνει
Σὰν λόγχη σὲ ἄρρωστο ποῦν' τοῦ θανάτου,
Ἄχ, καὶ τ' ἀστέρι ἀκόμα μὲ πληγώνει!

ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Πουλιέται Δρ. 6

στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἑστίας.

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΜΠΟΜΠΗ

Νὰ βίξω καὶ γὼ τὄσπρο μου
μὲς στοῦ φτωχοῦ τὴν πόρτα
Σὰ λαχιστὸς ὀπώλαχα
κι' ὄχι πηλιωνικότα (1)
—Τί ἄνθρωπος ὀπώλαχε
καὶ δὲν τονε γνωρίζω
Ποὺ χρειώνει δίχως νὰ χρωστᾶ
καὶ γίνεται ὀφειλέτης!..
(Μανιάτικο)

Ἡ Παρηγόρα ἔβγαλε τὸ γεμενὶ καὶ τἄπλωσε στὴν ποδιά της· ξεδίπλωσε τὶς κοντόχοντρες μαῦρες της πλεξῖδες καὶ βάλθηκε νὰ τὶς χτενίζει. Ψηλομελάχρινη καὶ γιομερή, μὲ τὴν ὄψη γυρισμένη κατὰ τὴ φωτιά· ὁ Στασινὸς ἀκκουμπισμένος στὸν τοῖχο τοῦ παραγωνοῦ τὴν τηράζει. Τὰ μαλλιά της χυθήκανε κατὰ μπροστά της σγουρὰ καὶ φουντωτὰ·στὸν κόρφο της εἴτανε ξεθηλύκωτες δυὸ κόπιτσες, ποὺ ἀνασηκώνοταν στὴν ἀνάσα της, γιομάτα κἄτου ἀπὸ τὸν ἀλαντζά. Ὁ Στασινὸς ροδοκοκκίνιζε ἀπὸ τὴ φωτιά, καὶ τὰ γελαζούμενα μάτια του ψιχαλίζανε· τὰ μαλλιά του πέφτανε ἀξάγκλιστα στὰ μελίγγια του καὶ στὸ κούτελό του: *Ἡ Παρηγόρα*: Καὶ τίνα τάχα θὰ μοῦ μολοήσῃς; *Ὁ Στασινός*: Τίνα; ρωτιέου, καὶ ἀπείκαστο. (Ἡ γριὰ κοιμισμένη στὴν ἄλλη μεριά, στὴν ἀγκωνή, ἀνασείστηκε· γυρίσανε καὶ τηράξανε· ἡ φωτιὰ σπίθισε καὶ δαβλὶ σφούριξε·) *Ἡ Παρηγόρα*: Ἂν εἶναι φίλος νὰ διαβεῖ κι' ἂν εἶναι ὀχτρὸς νὰ σκάσει, τῆς πικροδάφνας τὸ ζουμὶ νὰ πιεῖ νὰ μὴ χορτάσει...μίλα δόλιε,τίνα ξεσυνόησες;(2)

Ὁ Στασινός: σωπαίνει καὶ τὴν τηράζει χαμογελῶντας. *Ἡ Παρηγόρα*: Κοψόχρονο μὴ μαραφούλησες (3) τὴν Ἀγγέλω;... *Ὁ Στασινός*: Μὴ μὲ τσιγκλᾶς... (Ἡ Παρηγόρα, διπλώνει τὸ γεμενί. Ὁ Στασινὸς ἀναστενάζει).

Ὁ Στασινός: Θέεις ἀληθινὰ μου νὰ σοῦ μιλήσω; Τίνα ταιριάζει σου τάχα: τὸν πῆρες γιὰ τὸ βιό του; στὰ μάτια του νὰν τὸ βάλει· σὰν τονε βλέπω σὰν τὸ χάρο μοῦ φαίνεται.

Ἡ Παρηγόρα: Σὰν μοῦ λαχε· τῆς μοίρας μου εἴτανε γραφτό· ἔλα, καμώσου.

Ὁ Στασινός: Τόμου σὲ θυμοῦμαι· ἀπὸ τότες σ' ἀγάπησα· νὰ παω εἶπα στὴ σπορὰ νὰ τὴν κρυφοτηράξω, πίσω ἀπὸ τὸν ἀρμακά (4)· χώθηκα πίσω ἀπὸ τὰ βάτα· ἔσπερνες μὲ τὴ γριὰ μάννα σου καὶ τὰ τραγούδαες. «Νὰ πάρω ἕναν ἀνήφορο νἀρθῶ νὰ σἀπαντήσω..» (Ἐξεχάστηκε καὶ τὸ εἶπε τραγουδιστά. —Ἡ γριὰ ἀνασείστηκε, ἀνάκατσε στὸ στρωσίδι της μὲ τὴ ράχη· τὰ μάτια της φαίνονται σβυσμένα, κλειστά).

Ἡ Παρηγόρα· (τηράζοντας τρομασμένα κατὰ τὴ γριά). Δὲ σοῦ εἶπα σώπαινε; (Σωπαίνουνε· ἡ γριὰ ξαναπέφτει στὸ στρῶμα της, κι ἀποκοιμιέται· Ὁ Στασινὸς γέρνει καὶ λεει κάτι στάυτὶ τῆς Παρηγόρας· κείνη χαμογελάει πονηρὰ, χαμηλώνει τὰ μάτια, καὶ γέρνει ἀπάνω του. Καὶ λέει: Κο...ψό... χρο...νο...Κεῖνος τὴν ἀγκαλιάζει, τὴ φιλεῖ· ἡ γριὰ ἀνασειέται πάλε, ἀνασηκώνεται, χασμουριέται, καὶ λέει: Χού...Θεούλη...τίνα γίνηκες,Παρηγόρα:...κοιμήθηκες;—Κεῖνοι ἀνασηκώθηκαν σιγὰ καὶ τραβήχτηκαν στὴν ἀγκωνή).

Ἡ Γριά: Μπὰ ξωθιό σου...μὴν ἔπαθε καὶ τίποτα...(σηκώνεται καὶ πάει ψάχοντας καὶ σκοντάβοντας κατὰ τὸ στρωσίδι τῆς Παρηγόρας· ἔπιασε τὶς ἀντρομήδες). Κεῖνα εἶναι ζεστά· ποῦ νὰ διάκε: (Στάθηκε λίγο, ἀπὲ φώναξε·. Παρηγόρα!...ναί .... (γύρισε στὸ στρωμένο της παππατευτά· ἔπεσε, χασμουρήθηκε). Υ̓́, ὔ, τίνα βάνει μὲ τὸ νοῦ του κανένας...(Ὕστερα τῆς φάνηκε σὰν κάπιος νὰ σύμπησε (5) τὴ φωτιά· ἄπλωσε τὸ χέρι κάτι νὰ πιάσει· χαμογέλασε). Λάμια, λάμια!...(φώναξε τὴ σκύλα· κείνη πῆγε κοντά της κουνώντας τὴν οὐρά της:) Ποῦ εἶναι μωρέ; ποῦ εἶναι;.. Ὤχοῦ, μὴν ἔπαθε ὁ Γιερέας τίποτα; (Ὕστερα σώπασε.— Ὁ Στασινὸς καὶ ἡ Παρηγόρα περάσανε σιγά,πολὺ σιγὰ στὴ μεσάντρα· ἀκούγονται πατήματα στὴν πέτρινη σκάλα).

Ἡ Παρηγόρα: Ἄκου τος· πήγαινε στὴ σοφίτα· (Τούτη κάνει πὼς ράβει, καθισμένη κοντὰ στὸ λυχνάρι).

Ὁ Γιερέας—(μ' ἀλευρωμένα μαλλιὰ καὶ γένεια ποὺ φαίνουνται ἀσπρότερα). Παρηγόρα!..ποῦ εἶναι;

Ἡ Γριά: Ἤρτες παιδί μου; Καλόσμουτο·ποῦ εἶναι; μεδὰ ξέρω; τίνα νὰ εἰπῶ ἡ δόλια· μίλησα, ξαναμίλησα, ἄχνα·πῆγα ψαχουλευτὰ στὰ στρωσίδια μὴ καὶ κοιμότανε· εἴτανε ζεστά·ποῦ νὰ διάκε;...(3) γιὰ ζύγωσε γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ...(Ὁ Γιερέας ζυγώνει). Γιὰ καιροφύλαχ τη...ξέρω καὶ γώ...στὴ ρούγα κάτι

1. Ἐπίτηδες
2. Ἀφαιρέθηκες.
3. Ἔψαξες· μάλαξες.
4) Τεῖχος, χώρισμα τεῖχινο τοῦ χωραφιοῦ.
5) Φύσηξε, κέντησε.
6) Πῆγε,-διάες-διάκες.

»καρτεροῦν ἴσως ἀποφάσιζαν τὸν κίντυνο θαρρύνοντας »τὴν ἀνεπιστήμη μὲ τὸ πλῆθος τους, ὅμως ἀποτε»λειωμένοι μὲ πολλὰ θὰ στέκουν ἀργοί, καὶ μὲ τὴν »ἀγυμνασιὰ θὰ καταντήσουν ἀτεχνότεροι, καὶ τότες »καὶ δειλότεροι. Γιατὶ θέλουν τέχνη τὰ ναφτικά, ὅση »τίποτα ἄλλο, καὶ δὲ σηκώνουν πάρεργη σπουδή, ἔ»τσι ὅταν τύχει, ἴσως μάλιστα ἀπαιτοῦν οὔτε ἄλλο »πάρεργο νὰ μὴν ταράζει τὴ σπουδή τους.

143. »Μὰ ἂς ποῦμε πὼς ἀγγίζουν τῆς Ὀλυμ»πίας τοὺς θησαυροὺς καὶ τῶν Δερφῶν καὶ πὼς μ' »ἀνώτερο μιστὸ προσπαθοῦνε νὰ μᾶς κόψουν τοὺς ξέ»νους μας νάφτες. Σοβαρὸ ἀφτό,ἂν ἐμεῖς μπαίνοντας »οἱ ἴδιοι μὲ τοὺς μετοικούς μας στὰ καράβια δὲν εἴ»μαστε ἰσόπαλοί τους. Μὰ ὅμως εἴμαστε, καὶ τὸ »σπουδαιότερο, ἔχει ὁ τόπος μας πλοιάρχους δικούς »του, ὅπως ἔχει καὶ τὸ ἄλλο προσωπικὸ ἀνώτερο καὶ »πιὸ πολὺ παρ' ὅσο ὅλη ἡ ἄλλη Ἑλλάδα. Καὶ μ' »ἀφτοθέλητο κίντυνο κανεὶς ξένος δὲ θὰ δεχτεῖ νὰ »καταντήσει ξόριστος κι' ἀντάμα μὲ μικρότερη ἐλ»πίδα ὡς σύντροφός τους νὰ μᾶς πολεμᾶ, γιὰ νὰ »κερδίσει τάχα μεγάλο μιστὸ λίγες μέρες.

»Τέλος, ἂ χτυπήσουν τὸν τόπο μας μὲ τὸ πε»ζικό τους ἀπὸ τὴ στεριά, θ' ἀρμενίσουμε κι' ἐμεῖς »στὸ δικό τους ἀπὸ τὴ θάλασσα,κι' εἶναι θαρρῶ κά»τι βαρύτερο ἂν πάθει μέρος τῆς Πελοπόννησος παρὰ »ἂν ὁλόκληρη ἡ Ἀττική. Γιατὶ ἄμαχοι ἀφτοὶ δὲν »ἀντικερδίζουν ἄλλο μέρος, μὰ ἐμᾶς μᾶς εἶναι ἀνοι»χτοὶ τόποι πολλοὶ καὶ στὰ νησιὰ καὶ στὴ στεριά· »γιατὶ εἶναι μεγάλη τῆς θάλασσας ἡ δύναμη. Καὶ »συλλογιστεῖτε. Ἂν εἴμαστε νησιῶτες, ποιὸ θὰ μᾶς »εἶταν πιὸ ἀπρόσβλητοί μας; Λοιπὸν καὶ τώρα πρέ»πει ὅσο γίνεται σὰ νησιῶτες νὰ λογαριάσουμε, πα»ραιτῶντας μετόχια καὶ σπίτια καὶ φρουρῶντας τὴ »θάλασσα καὶ χώρα, κι' ἡ καταστροφή τους ἂς μὴ »μᾶς παρασύρει νὰ ζητοῦμε μάχες μὲ τοὺς Πελο»ποννησιῶτες ποῦναι τόσο πολλοί. Γιατὶ ἂ νικήσου»με, πάλι θὰ πολεμοῦμε ὄχι λιγώτερους· ἂν πάθου»με, τὰ συμμαχικά μας ποὺ μᾶς ζωντανέβουν χά»νουνται τὴν ἴδια στιγμή· γιατὶ δὲ θὰ καθήσουν »ἥσυχοι οἱ συμμάχοι μας ἄμα μᾶς λείψουν τὰ μέσα »προσβολῆς. Μήτε ἂς κλαῖμε σπίτια καὶ μετόχια, »παρὰ τοὺς ἄντρες· γιατὶ χτήματα δὲν κερδίζουν »ἄντρες, παρὰ οἱ ἄντρες χτήματα. Κι' ἂ νόμιζα »πὼς θὰ σᾶς πείσω, θὰ σᾶς παρακινοῦσα νὰ βγεῖτε »καὶ μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια νὰν τὰ καταστρέψτε, »δείχνοντας στοὺς Πελοποννησιῶτες πὼς δὲ θὰ σᾶς »κλονίσει ἡ συλλογή τους.

144. »Πολλοὺς κι' ἄλλους ἔχω λόγους πειστι»κοὺς νίκης ἂ στέργετε ὅσο πολεμᾶτε νὰ μὴν κυνη»γᾶτε καινούργιες κατάχτησες μήτε νὰ φορτώνεστε »ἀφτοζήτητους κιντύνους· γιατὶ πιὸ φοβοῦμαι τὰ »δικά σας λάθια παρὰ τῶν ἀντίθετων τοὺς μηχανι»σμούς. Ἐκεῖνα ὅμως σ' ἄλλο μου λόγο θὰ ξηγήσω, »σὰ φτάσει ἡ ὥρα ἡ ἐνεργή. Τώρα ἂς ξαποστείλου»με τοὺς γερόντους ἀπαντῶντας τους πὼς θ' ἀνοί»ξουμε στοὺς Μεγαρῖτες ἀγορά μας καὶ λιμάνια, ἂν »καταργήσουν κι' οἱ Λάκωνες τοὺς ἀποκλεισμοὺς »τῶν ξένων, εἴτε ἐμᾶς εἴτε τῶν συμμάχων μας— »γιατὶ ὅπως τοῦτο δὲν ἀπαγορέβεται ἀπὸ ἄρθρα, »ἔτσι μήτε ἐκεῖνο—καὶ τὶς πολιτεῖες πὼς θὰν τὶς »ἀφίσουμε ἀφτόνομες, ἂν τὶς εἴχαμε ἀφτόνομες »καὶ στὸν καιρὸ τῆς συνθήκης κι' ὅταν κι' ἐκεῖνοι »ξαναπαραχωρήσουν στὶς δικές τους πολιτεῖες νὰ μὴν »ἀφτονομιοῦνται κατὰ τὰ Λακωνικὰ σύφορα παρὰ »τὰ δικά τους, ἔτσι ὅπως θέλει ἡ καθεμιά. Ἑτοι»μοι ὅμως εἴμαστε, ἂς τοὺς ποῦμε, νὰ δικαστοῦμε »ὅπως ὁρίζει ἡ συνθήκη· εἰδὲ πόλεμο, ἐμεῖς δὲ θ' »ἀρχίσουμε, μὰ ἂν ἀρχίσουν θὰν τοὺς ἀντικρούσου»με. Γιατὶ ἀφτὰ εἶναι δίκια, ἀφτὰ ἀξιόπρεπα τοῦ »τόπου ν' ἀπαντήσει».

145. Σὰν ἔτσι μίλησε ὁ Περικλῆς, κι' οἱ Ἀθηναῖοι πείστηκαν πὼς ἀφτὴ εἶταν ἡ καλύτερη πο-

ἀγροίκησα...τὰ στραβά μου μάτια δὲ βλέπουσι... μὰ ἔχω αὐτιά...

Ὁ Γιερέας : Κάλλιο νὰ βούλωνε τὸ στόμα σου ἡ μαύρη πλάκα !

Ἡ γριά : Ὑ...ὔ...καὶ νὰ μὲ κάψῃ ἡ θεϊκιὰ κατάρα...γιόκα μου, λάτρα τοῦ σπιτιοῦ.

Ὁ Γιερέας : Καταχονιάσου εἶπακα !...(Ἡ Παρηγόρα μπαίνει στὸ παραγώνι κρατώντας τὸ λυχνάρι· ἀκουμπάε στὴν κορνίζα τῆς πόρτας γιὰ λίγο τὸ κεφάλι, καὶ τηράζει τὸ Γιερέα ποὺ κάθεται στὸ σκαμνὶ βαστώντας τὸ κεφάλι. Ὕστερα ἀπιθώνει στὸ λυχνοστάτη τὸ λυχνάρι, καὶ κάθεται παράμερα.) Ἡ Γριὰ λέει. Τίνα δὲ μιλᾶτε ἀποσπερεῦ ;. . . . . .

*

. . . . . Ἡ μπόρα ξεθύμανε· ὁ Γιερέας γύριζε σπίτι ἀργά. Εἶχε πολλοὺς ἀπαλέστες· περπάταε παραπατῶντας· φτάνοντας στὸ στρατόνι ποὺ ἔβγανε στὸ σπίτι του κοντοστάθηκε, τήραζε ὁλόγυρά του:

Ὁ Γιερέας : Τί γάρις παείω στὴν παράδεισο; Θεομπαίχτη ! ἀλούτηρε !... Ἔτσι μοῦρχεται νὰ χυμήξω νὰν τὸ πιῶ τὸ αἷμα σας ..(κ' ἔκαμε λίγα βήματα τρεκλῶντας κατὰ τὸ σπίτι του· στάθηκε πάλε· ἀκουμάστηκε). Ἄλεθε μῆλε μου ἄλεθε...Ἔτσι μοῦ γυρίζει ὁ κόσμος (ἔκαμε κύκλο στὸν ἀγέρα μὲ τὸ χέρι του·) φακλάνα !... Χώ ! χώ ! (σιγογέλασε σὰν μέσα του· ἔρτασε σιγὰ ὡς τὰ πέτρινα σκαλοπάτια· σιγώτερα τώρα).Τί θαρροῦσε...τἀγροικάω...(Ζυγώνει στὴν πόρτα)· καὶ τὸ λυχνάρι ἀναμένο...ἡ ἀμπάρα νἀ εἶναι βαλμένη;..(ἀμπώχνει σιγὰ τὴν πόρτα)· κλειστά...χώ...χώ...μωρὲ κιοτὴς ποῦ εἶμαι... (Τηράζει τώρα ἀπὸ τὴ χαραμάδα).Τί μυρουδιά...πίνασι τάχα ; σώς.. (Ὀρτώνεται μεμιᾶς, γροθοβροντάει τὴν πόρτα, καὶ φωνάζει). Παρηγόρα!...Παρηγόρα εἶπα ! ..Ταφιάσου ντέ... (Ἔρχεται ἡ Παρηγόρα ἀλαφιασμένη κι ἀνοίγει).

Ἡ Παρηγόρα: Τί παραλόϊσες, Γιερέα, ἀποσπεμοῦ ; Τί σκούζεις ἔτσι ; Ὠχού...

Ὁ Γιερέας : (ζυγώνοντάς τη καὶ πιάνοντάς τη ἀπὸ τὸ χέρι δυνατά). Τίνα καμώνεσαι ;.. (Τὴν τραβάει κοντὰ στὸ λυχνάρι καὶ τὴν τηράζει στὰ μάτια· ἀπὲ τὴν ἀφίνει ἀμίλητα καὶ κάθεται στὸ σκαμνί). Πάρθηκα ὁ δόλιος...μὰ... (γυρίζει καὶ τὴν τηράζει ποὺ στέκει ἀπέναντί του· ὕστερα τηράζει κατὰ τὰ στρωσίδια· ἀπὲ λέει περιγελαστικά). Μούλωξε ντὲ στὴν ἀντρομίδα σου... (σωπαίνει γιὰ λίγο, ἀπὲ σὰν γελοκλαίοντας). Ἄλεθε μῆλε μ' ἄλεθε... (σηκώνεται καὶ πάει κοντά της· τῆς μιλάει σιγὰ καὶ λυσσασμένα). Μίλα... τί ἀπιδρομὴ(7) θὰ πάρω νὰ γκρεμιστῶ στὴ λαγκαδιά... Τὰ μάτια σου δειλιάζουνε νὰ μὲ τηράνε... τὰ κοράκια τὸ κάρμα(8) σου ὀσμηστήκανε...

Τὴ ζυγώνει, τὴν ἀδράχτει, τῆς ἀνοίγει τὸν κόρφο· κείνη ἀντιστέκεται, κάνει νὰ θηλυκωθῆ· τῆς δαγκάνει τὰ χέρια· κάνει νὰ φωνάξει, τῆς βουλώνει τὸ στόμα· κείνη παραιτιέται λιγοθύμιστη. Ἡ γριὰ πασκίζοντας νὰ τοὺς συντύχει, ἀπλώνοντας τὰ χέρια καὶ ψάχνοντας δῶθε καὶ κεῖθε). Συφορά μου.... Γιερέα, μὴ καμεις φονικό...

Ὁ Γιερέας : Μαστάρια φτοῦ !... τί βυζαίνουσι; . . τὸ γόνο μου;... τίμια μου, γὼ εἶμαι ὁ γονιός;...

Ἡ γριὰ : (τὸν πιάνει) Τὴν ἀπόκαμες... κριματερέ... (Ὁ Γιερέας τὴν ἀφίνει· ἀπὲ λέει λαχανιάζοντας·) Μήλα ἀναπολόητη... (Τότες σὰν νὰ θυμίζεται κάτι μπαίνει στὴν ἄλλη κάμαρα· ὕστερα βγαίνει γλήγορα βαστώντας κάτι στὴν ἀγκαλιά του. Τρέχει ὄζω καὶ τὸν ἀκολουθάει μιὰ φωνὴ βουβή, σκόρπια στὸν ἀγέρα).

Ἡ Παρηγόρα : (συνεφέρνεται· τηράζει ὁλόγυρά της.) Ποῦ εἶμουνα ; σέρπω τὸ χῶμα ζωντανή; (περπατάει καὶ τηράζει πάντα ὁλόγυρά της.) Τίνα λαλάει στὸν ἄνεμο; Γιερέα, εἶναι το παραλοητό τὸ σπίτι μας τ'ἀποσπερεῦ; ποῦ κείτεσαι βρὲ κόρακα καὶ τὰ φτερούγια σου μαδᾶς; (ἀκρουμαίνεται· σὰν κάτι νὰ θυμίζεται πάει τρέχοντας στὴν ἄλλη κάμαρα· ζυγώνει μέσα στὸ σκοτάδι τὴν κρεμασμένη νάκα (9) τοῦ παιδιοῦ). Οὔτε καὶ σύ,κακόμοιρο,πνοὴ βαστᾶς... καὶ δὲν ἀκῶ τ' ἀνάσασμα σου μοσκοβολιὰ μου κ' ἔγνοια μου... (Πιθώνει τὰ χέρια της στὴ νάκα, τὴ βρίσκει ἄδεια· ρήχνει στριγγιὰ κραυγὴ καὶ σωριάζεται κάτω...

Ὁ Παρηγόρης κάθεται στὸ παραγώνι καὶ στηλώνει τὰ μάτια του σὰν παρμένος στὸ ταβάνι Ἡ Παρηγόρα σαίρνει τὰ μαλλιά της, στὰ στήθια καὶ κοπανιέται· ἀπὸ τὶς χαραμάδες φαίνεται ποὺ χαράζει. Τὰ μάγουλα της εἶνε νυχιασμένα. Ἡ Παρηγόρα — μοιρολογητά :

Ἄνοιξε ἡ γῆς καὶ φάνηκε ἡ ἐμπασία τοῦ ἅδη
χύνει ν' ἡ κόλασι φωτιὰ κι' ἀμπόλα τὸ κορμάκι
τὸ ροδινὸ κι' ἀνήλιαστο τὸ μοσκολιβανάτο.
Ποῦ πᾶς πουλάκι γκαργιακὸ καὶ ἡ ρόγα μου σὲ κράζει.,

Ὁ Γιερέας: Συχώρεση καὶ ἡ κατωγῆς δὲ στρέει. καὶ τὰ ρουπάκια ἐμπήκανε στὰ σπλάχνα μου...τὰ νύχια μου λιθώσανε στὸ χῶμα...μπρούμητα...μὴν ἀκούγεται ἡ φωνή ;. .

Ἡ Παρηγόρα (ξάφνου ἀνασηκώνεται, χυμάει κατὰ τὸ Γιερέα, τονὲ κουντάει δυνατὰ καὶ λεει). Σκύλε ! φωτιὰ ποὺ μᾶς ἔκαψε...τί τὄκαμες ; ποῦ τὄχεις ; τὸ καταχώνιασες ;...

Ὁ Γιερέας : Κειδὰ στὰ λαχίδια μας(10)...στὸν τράφο κοντά...

Ἡ Παρηγόρα : Ἔρχου...Ἔρχου...' ἀδικοβγαλτη..(Ἡ Παρηγόρα πάει μπροστὰ κι ὁ Γιερέας ἀκολουθάει· κείνη μυρολογαει.-Τὸ σπλάχνο σου τ' ἀπόκαμες βρὲ πκρμενογενάτε,(11)διάκες τὸ καταχώνιασες καὶ τὸ πετροσαβάνωσες...-Πότε, πότε σταματάει κι ἀκρουμαίνεται στὸν ἀγέρα.)Σὰν καμπανοβαρέματα, σὰ βουητὸ τοῦ ἀγέρα, σὰν τὴ χαϊδοφωνούλα του ποὺ κλαίει καὶ μὲ φωνάζει...χώσου στὴ γῆς καὶ γδάρτη νε,συφοριακὸ κεφάλι...καὶ κάρφωσε τὰ νύχια σου γιὰ νὰ τὸ ξεχωνιάσεις...(Φτάνουνε στὸ φρύδι τοῦ τράφου· ὁ Γιερέας τὴν ἀμπώχνει ξαφνικὰ μ' ὁρμὴ, μανιασμένος, τὴν κατακρυλάει στὴ λαγκαδιὰ ἀπὸ τὸ γκρεμό, καὶ σκούζει) Στὰ κοράκια, μπορμτά!.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

7) Φόρα, ὁρμή.

8) Πτῶμα, ψοφίμι.

9) Κούνια ἀπὸ πετσὶ καμωμένη· τὴν κρεμάζουνε μὲ τὸ παιδὶ μέσα, ἢ τὴ φέρνουνε στὴν πλάτη μὲ τὸ παιδί, στὰ χωράφια καὶ σὲ δρόμους.

10) Μικρὰ χωράφια.

11) Γενιὰ ἀπὸ ζουρλούς.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἔντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζιτικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὡρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκεῖς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης.

Τόκοι τῶν καταθέσεων.

1	1)/	τοῖς	ο)ο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσεις	ἢ μην.
		»	»	»	»	»	»	1 ἐτ.
2	1)2	»	»	»	»	»	»	2 ἐτ.
3		»	»	»	«	»	»	4 ἐτ
4		»	»	»	»	»	»	5 ἐτ.

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

λιτική. Λοιπὸν ψήφισαν ὅσα παρακινοῦσε, καὶ τῶν Λακώνων τοὺς ἀπάντησαν σύφωνα μὲ τὴ γνώμη του ἕνα ἕνα ὅπως τὰ ξήγησε καὶ σύνολα πὼς μὲ προσταγὲς δὲ θὰ κάνουν τὸ παραμικρὸ, μὲ δίκη ὅμως πὼς εἶναι πρόθυμοι νὰ κανονίσουν τὰ παράπονα ὡς ἴσοι πρὸς ἴσους. Φύγανε λοιπὸν οἱ γερόντοι πίσω καὶ πιὰ ἄλλοι δὲ στάλθηκαν κατόπι.

146. Ἀφτὲς λοιπὸν στάθηκαν οἱ ἀμοιβαῖες δυσαρέσκειες καὶ διαφορὲς πρὶν τὸν πόλεμο, ἀρχινῶντας ἐφτὺς ἀπὸ τὰ Ἐπιδαμνικὰ τότες καὶ τὰ Κερκυραϊκά. Συγκοινωνοῦσαν ὅμως πάντα στὸ μεταξὺ καὶ ταξίδεβε ὁ κόσμος χωρὶς κήρυκα στὰ ἀντίθετα μέρη, μὰ ὄχι καὶ ξέννιαστα· γιατὶ ὅλα ἀφτὰ τὰ περιστατικὰ εἶταν ὁρκοχαλασμὸς καὶ προλαλιὰ πολέμου.

ΤΕΛΟΣ

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ *

Τὸ κάτω κάτω θὰ τὴν εἶχε ἀποφασισμένη, γιατὶ τώρα νόμιζε πὼς ἔπασκε ἀπὸ φυματίωση νεφρική. Ἀταβισμός, προγονικὲς κληρονομημένες ἀῤῥώστιες, τί τὰ θέλεις ; Να, δὲ βλέπεις τὸν ἀδερφό της : Ἄρχιζε νὰ ῥωτᾷ τὴν Κατινούλα πῶς κι ἀπὸ τί πέθανε ἡ μάννα της. Κι ὅταν τοῦ ἀποκρίθηκε πὼς ἀπὸ ἀδυναμία πέθανε, ἀπὸ τὴν πεῖνα, πὼς ἔλιωσε, τὸ πῆρε ἀμέσως καὶ τοῦτο γιὰ χτικιό. Ἔτυχε κιόλας νὰ μάθῃ πὼς ὁ πατέρας της ἔπινε. Ὁρίστε ! Τί ἄλλη ἀπόδειξη γυρέβεις ; Ἀλκολισμός, φυματιασμός, τὸ ἴδιο. Τὸ καημένο τὸ παιδί. Τὴ λυπήθηκε κιόλας. Δὲν ἤξερε ὁ γιατρὸς πὼς ὁ γέρος τὄρριξε στὸ πιοτὸ ὕστερις ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς γυναικός του. Δὲν ἤξερε τὰ ἱστορικὰ τοῦ Πέτρου μὲ τὸ δέντρο τοῦ μπαξέ. Δὲν πάσκισε καὶ μὲ τὸ παραπάνω νἀκριβολογήσῃ τὰ καθέκαστα, ὅσο κι ἂν ἔδειχνε ἀκριβὴς στὶς συνταγές του. Τί πειράζει; Ἀπὸ τὶς συνταγές του ἴσια ἴσια μποροῦσες νὰ ξεδιακρίνῃς μὲ τί συνείδηση φρόντιζε γιὰ τὴν Κατινούλα, ἐκεῖνος ποὺ τὴν πότιζε μὲ γιατρικά, ἐνῶ τὴν ἔβρισκε τόσο ἄῤῥωστη. Γι' ἀφτὸ ἴσως δὲν τὴν ἔστειλε καὶ σὲ κανένα νεφρολόγο ἢ φουσκολόγο συνάδερφό του. Τί φελᾷ ; Καὶ τί νὰ κάμῃ ὁ συνάδερφος ; Ἀχ! γεννιοῦνται, πεθαίνουνε οἱ ἀθρῶποι. Τέτοια ἡ μοίρα μας. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ θέλουνε πολλὲς ῥασαρίες τἀφεντικὰ γιὰ ἕνα δουλικό. Δὲν τοῦ εἶπανε τίποτις. Ἀλήθεια ποὺ ἀκόμη λιγώτερα τοὺς ἔλεγε ὁ ἴδιος. Κάθε φορὰ ποὺ ἐρχόντανε ἡ Κατινούλα, τὴν κοίταζε στὸ πρόσωπο, κουνοῦσε τὸ κεφάλι, τὴ συχνορωτοῦσε ἂν ἔβηχε. — «Ὄχι, δὲ βήχω ποτές μου». Μὰ ὁ κ. Ἀμάρος ἤθελε βήχα, καλὰ καὶ σώνει. Μιὰ μέρα ποὺ ἀνέβηκε ὡς ἀπάνω λαχανιασμένη, τόντις ἔβηξε τὸ κορίτσι. Τὸ φίνο καὶ γλυκὸ χαμόγελο ἔπαιξε στὰ χείλια του καὶ πάλε. Ἀμέ ; Οὔτε τὸ βήχα της δὲ γνώριζε ἡ Κατινούλα. Λοιπὸν ἀφτὸς τὴ δουλειά του. Τῆς παράγγειλε μουρουνόλαδο. Ἡ μόνη του ἐλπίδα, ἡ θεραπεφτική. Τοῦ λόγου του λοιπόν, ὅπως ξέρει πιά, ὅπως μπορεῖ.

Μὲ τὰ γιατρικά, μὲ τὴ θεραπεφτική, μὲ τὸ μουρουνόλαδο ποὺ δὲν ἤθελε οὔτε νὰ τὸ δῇ, καὶ μὲ τὸν

(*) Ἡ ἀρχή του στὸ 228 φύλλο.